

Bölüm

1

Palyatif Bakım Tanım Kapsam

Dr. Meltem UYAR

Türk Dil Kurumu palyatif sözcüğünü “ tedavi edici etkisi olmayan, ağrı ve sızıları geçici olarak hafifleten ve dindiren” şeklinde tanımlanmaktadır (1).

Latince kökenli “Palliate (Palliare)” koruyucu ya da kapsayıcı anlamındadır. “Palliative” ise İngilizce terminolojide hafifletici, yatıştırıcı, geçici çare anlamında kullanılır. Palyatif bakım ise ilerleyici ve tedavisi olmayan, ölümcül hastalıklarda yaşam kalitesini artırmaya yönelik bir bakım sistemidir. Dünya Sağlık örgütü (DSÖ): Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden bir hastalığa bağlı olarak ortaya çıkan problemlerle karşı karşıya kalan hasta ve ailede; ağrının ve diğer problemlerin, erken tanılama ve kusursuz bir değerlendirme ile fiziksel, psikososyal ve sipiritüel gereksinimlerin karşılanması yoluyla acı çekmesinin önlenmesi ve hafifletilmesine yönelik uygulamaların yer aldığı ve yaşam kalitesini geliştirmenin amaçlandığı bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (2). Palyatif bakım tanımı zaman içinde değişikliğe uğramıştır. St. Joseph’s Hospice (1905) ve St. Cristopher’s Hospice (1967) ile temsil bulan palyatif bakım 1980’li yıllara kadar büyük oranda hospis programları olarak devam etmiştir. Palyatif bakımın hedef kitlesi yakın zamana kadar küratif tedavilere yanıt vermeyen, ölüme yakın kanser hastalarıydı.

Gümüzde palyatif bakım, yaşam kalitesini yükseltmeyi ve ayrıca ölüm esnasında ve ölümden sonra ailelere ve bakım verenlere yardımcı olmayı amaçlayan, ölmekte olan insanlar için özelleşmiş aile merkezli bir bakım olarak da ifade edilir (3,4,5).

DSÖ’nün palyatif bakımı tanımı Tablo 1 de belirtilen bileşenlerle devam etmektedir.

Kaynaklar

1. Türk Dil Kurumu Sözlüğü.<http://tr.wiktionary.org/wiki/palyatif>.26.05.2016
2. World Health Organization. Definition of Palliative Care. <http://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/> Global Atlas of Palliative Care at the end of Life. Accessed June 12, 2016
3. Şenel G Palyatif Bakım Kavramı ve Palyatif Bakıma Kabul Kriterleri Türkiye Klinikleri J Anest Reanim-Special Topics 2017;10(1):1-6
4. Kahveci K,Gökçınar D Dünyada ve Türkiye’de Palyatif bakım Kahveci K,Gökçınar D Eds Palyatif Bakım. 1. Baskı. İstanbul:Nobel Tıp Kitapevleri 2014,p1-5
5. Kabalak A.A. Türkiye’de palyatif bakım; güncel gelişmeler, gereksinimler. Anestezi Dergisi. 2014; 22(3):121-123.
6. Akççek F,Akbulut F, Fadiloğlu ÇZ. Palyatif bakım; evde ve hastanede çalıştay raporu. Ege Geriatri Derneği Yayınları. 2013
7. Mut Sürmeli D,Akçcek F,Palyatif Bakım: Tanımıve Tarihçesi. Türkiye Klinkleri J Gen Surg-Special Topics 2016;9(1)
8. Fadiloğlu Ç Palyatif Bakım In. Fadiloğlu Ç Yasemin Yıldırım (Eds), Palyatif bakım:Semptom **Yönetimi ve Yaşam sonu Bakım** 1st ed. Ankara,2018;p 1-29
9. Kıvanç Madenoğlu Meral Türkiye’de Palyatif Bakım Hizmetleri Palliative Care Services in Turkey HSP 2017;4(2):132-135
10. Rietjens JAC, Sudore RL, Connolly M, van Delden JJ, Drickamer MA, Droger Met all: European Association for Palliative Care. Definition and recommendations for advance care planning: an international consensus supported by the European Association for Palliative Care. Lancet Oncol. 2017 Sep;18(9):e543-e551